

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGTELENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6.— kor., negyedévre 3.— kor.
Vidéken: Félévre 9.— kor., negyedévre 4.50 kor.

Felelős szerkesztő:

MÓRICZ PÁL.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Dégenfeld-tér 2. szám. — Telefon 412. szám.

Egyes szám ára 4 fillér.

Az önálló bank mellett!

Az október 31-iki népgyűlés.

Felhívások. Ujabb hireink.

Debrecen, október 26.

Amikor az önálló bank melletti nemzeti mozgalom végig zug az egész országon, Debrecen város polgársága sem maradhat tétlenül. Északkeleti Magyarországnak e hatalmas központja, a mi ősi városunk, a magyar függetlenség ügyének mindig zászlóvivője volt.

Most is éppen a legkomolyabb elhatározó pillanatában, midőn jobbra vagy balra eldőlt a nemzet sorsa, **október 31-ikén** jön a nagy debreceni népgyűlés. Ennek a gyűlésnek ezért, óriási jelentősége van.

Az október 31-iki népgyűlés jelentőségét kellően felismerték a nemzeti mozgalom vezérei is, mert **Holló Lajos** és gróf **Batthyány Tivadar** vezetése alatt, eddig mintegy 40 országgyűlési képviselő ígerte meg a népgyűlésre lejárását.

Debrecen polgárságának te-

hát október 31-ikén utolsó lábig talpra kell állania!

A gyűlés nagy fontosságának indokolására itt közöljük azt a felhívást, melyet a debreceni és hajdubölgényi párt kibocsátott. A felhívás így hangzik:

Debrecen város és Hajdu megye függetlenségi pártjai, északkeleti Magyarország függetlenségi pártjaival együtt, az önálló magyar nemzeti bank felállítása és gazdasági függetlenségünk megvalósítása érdekében f. év október hó 31-ikén, vasárnap d. u. 2 órakor, Debrecenben a városháza udvarán, alkalmatlan idő esetén a Bika-szálló dísztermében nagy népgyűlést rendeznek. Erre a gyűlésre ezennel tisztelettel meghívjuk Hajdu, Jász-Nagykun-Szolnok, Szabolcs, Bihar, Szatmár, Szilágy, Ugocsa, Bereg, Maramaros és Ung megyék összes függetlenségi pártjait és köreit és kérjük, hogy a gyűlésen magukat képviseltesse szíveskedjenek.

Tisztelt Polgártársak!

Az egész országban mindenféle hatalmasan viszhangzik az önálló nemzeti bank és a gazdasági függetlenség követelése. A nemzet megmozdult. Évszázados nagy eszményünknek: a magyar függetlenségnek lobogója ismét kibontva leng. *Uj nemzeti küzdelem hajnalán állunk!*

A magyar nemzet az önálló bank felállításával szentesített törvényekben gyöke-

rező kétségbevonhatlan jogát akarja megvalósítani. Ezt a jogunkat rendíthetetlenül követeljük, mert a nemzeti bank gazdasági önállóságunk létfeltétele, nemzeti függetlenségünk kiindulási alapja.

Az önálló bank 1911-re leendő felállításán kívül feltétlenül ragaszkodnunk kell hazánk gazdasági függetlenségének megteremtéséhez is, mert a gazdasági függetlenség életbevágó nemzeti érdekünk, közgazdasági fejlődésünk kizárólagos feltétele, mely nélkül hazánk független államisága nincs. Azonban nemzetünk ellenségei akadályt akadályra halmoznak kétségbevonhatlan nemzeti jogaink érvényesítése elé. Ausztria szétvált, egymással folyton viszálykodó nemzetiségei a magyar nemzet ellen ádáz gyűlölettel egyesülnek tömör csatasorba, hogy megvédelmezzék és továbbra is fenntartsák a reánk nézve átkos közös rendszert, melynek segítségével Magyarországot kizsákmányolják. Bent az országban pedig, sajnos, akadnak magyar emberek, sőt egész pártok, melyek mint az osztrákok szövetségesei, nyíltan beszegődnek nemzeti jogaink ellenségeivé s az osztrák érdekek meghunyászkodó szolgáivá.

Külső és belső ellenségeinkre támaszkodva, az erőnket lenyűgöző bécsi hatalom az önálló bankhoz való nemzeti jogunk érvényesítését nyíltan megtiltotta. Ezenfelül ellenségei minden módon megakadályozni törekednek, hogy a parlamentáriszmus nagy alkotmányjogi elvének megfelelően, az ország **óriási többségét** képviselő függetlenségi párt átvegye a kormányt. — További nagy sérel-

VÁSÁROLJUNK FEKETE KALAP-ÁRUHÁZÁBAN.

Dalok a „Nyugat“ poétáitól.
(Ignotus, — Tóth Árpád, — Ady Endre költeményei.)

Várnod egy jelre ..

Várnod egy jelre, várnod egy szóra;
Egyszer egy héten egy lopott óra
S ehhez vesszőfutásban érned!
Ezt adhatom, szegénykém, néked.

Félned magadért s félned értem,
Meg se téve: már tetten érten
Véletlen lenni más helyébe:
Ezt kapod egy szívért cserébe.

Tünnöd, titkolnod, osztozkodnod,
Módját se várva mindent adnod
S amire vágyol, azt nem találnod:
Igy lop meg, teljesülve, álmod.

Lenned egynek egy hosszú sorba,
Lenned emlékek, összefolyva
Száz más emlékekkel, ha bevéged:
Ez, ami tart feléd, a végzet.

Elébed állok kézzel-mellel,
Hogy megvédjélek magam ellen
S vége az, hogy ide húzlak,
A vége az, hogy összezúzlak.

A kezemen itt érzem ajkad,
Az ajkamat ott érzem rajtad —
Rossz óra volt, amelybe' lettél,
Amikor énnekem születted.

Ignotus.

Esti szonett.

Mint nyugvó urnót piperéz remegve
A néger rabnő lágy s illatos ujja,
Ugy széptíti a lankadt tájat újra
A setét ujjú, alázatos este.

Bus rableány! ki kékszinűre fested
A fák kontyát s a holdnak hervadt arcát
Ezüstösre kendőzöd, esunya hajszák
Miatt gyűrött orcám úgy simogasd meg,

Mint régen egy lány, ki mióta elment,
Oly fáradt illatu nekem az élet
Mint most a mély és elsötétült kertek,

S kiért, míg csüggedt fővel várlak téged,
Oly forró s oly könnyes a szívem vágya,
Mint jöttödkor, est, az özvegyek ágya.

Tóth Árpád.

Őszben van a sziget.

Fakó gyepét, kinlódó lombját,
Őszi virágát
Láttam ma a szigetnek

S fakó gyepét, kinlódó lombját,
Őszi virágát
Legény-volt, őszi szívemnek.

Nem vádlok és nem irigylek,
Immár hat évvel,
Hat ősszel megcsatáztunk
S mégis csak volt egy kis tavasznyi,
Kurta tavasznyi,
Kerülgető boldogságunk.

De, óh, mért nem kezdhettük újra,
Ujra és mindig
Regényét a szigetnek?
Fakó gyepét, kinlódó lombját,
Őszi virágát
Szégyenlem a szívemnek.

Ady Endre.

Észak és dél.

Jaj, jaj, öl a fény és a szó
Valamikor csak Délen járok.
Könnyű a fény, sekély a szó:
Közöttünk egy rettenetes
Mély, ásitó, hűvös, vak árok.

Én északi ember vagyok,
Aki utját zord gonddal rójjja,
Akinek pokol a beszéd,

Olcsó törlesztéses kölcsönöket

földbirtokokra és házakra eszközöl, ingatlanok vételéhez a szükséges kölcsönöket a leggyorsabban nyújtja
Groszmann és Mandel banküzlete
DEBRECZEN, Hunyady-utca 21. sz. Telefon szám 76

münk, hogy amikor nemzetünket az osztrák lenyűgözés és kizsákmányolás a vagyonosodás és gazdasági fejlődés útján teljesen feltartóztatja, úgy, hogy évente százazrek kénytelenek vándorbotot venni kezükbe és örökre elhagyni hazájukat; ugyanakkor vakmerően követelik tőlünk, fizessünk a rendes évi terheken felül még több száz milliót az elnyomó osztrák hadsereg számára.

Végül nemzetünk leverésére gonoszul tervezik még meglevő ősi alkotmányunknak is megsértését és felforgatását.

Függetlenségi Polgárok!

Nemzetünk veszélyben van! Itt az idő, hogy talpra álljunk! Itt az idő, hogy az egész nemzet tömörüljön a függetlenségi táborba! Itt az idő, hogy szervezkedjünk, szövetkezzünk az eljövő küzdelemre. Szervezkedésre, szövetkezésre hívjuk össze mi észak-keleti Magyarország tíz vármegyéjét Debrecenbe a magyar szabadság őrvárosába. Az október 31-iki debreceni nagy népgyűlésen mutassuk meg, hogy együtt vállalva akarunk harcolni az önálló bankért és gazdasági függetlenségért! Együtt vállalva, készek vagyunk követni és támogatni a mi országos képviselőinket, kik a nemzet függetlenségi zászlaját viszik előttünk. Hazafias üdvözlettel: A debreceni függetlenségi és 48-as párt nevében: Somogyi Pál, elnök. Dr. Juhász Nagy Sándor, jegyző. — A hajdumegyei függetlenségi és 48-as párt nevében: Veszprémy István, elnök. Bor János, jegyző.

A vasutnál fogadjuk vendégeinket!

Ezen másik lelkes, hazafias hangú felhívást is a nagygyűlés táborára intézi Debrecen független polgárságához, hogy a vasutnál ünnepélyesen fogadjuk az érkező vendégek t:

Tisztelt Polgártársak!

Az önálló magyar nemzeti bank és Magyarország gazdasági függetlensége mellett Debrecen város és Hajdu vármegye függetlenségi és 48-as pártjai Debrecenben október 31-én, vasárnap délután 2 órakor a városháza udvarán (alkalmatlan idő esetén a Bika szálló dísztermében) nagy népgyűlést rendeznek, melyre meghívtak az észak-keleti Magyarország tíz vármegyéjének függetlenséget is.

Erre a nagy népgyűlé-re lejegyzetelt megígérte Holló Lajos és gróf Batthyány Tivadár vezetése alatt egész sereg országgyű-

Aki süket halált akar,
Nehéz nyelvű és rest a szóra.

A Dél vén, csacska népu táj,
Ilanva jön, gyorsuva lebben
Itt minden ajkon az ige.
Északon gyökösebb a szó,
Mélyebbről jön és nemesebben.

Jaj, jai, én nézek, bámulok,
Én nézek, látok s nem beszélek.
Miért örüljek fecsegőn,
Miért lármázzak hangosan
Csupán azért, mert élve élek.

A fény, a szó olyan hazug,
Mint az én életem erőben
S olyan hazug, miként azok,
A kik ezt a nagy igazat
Elmondták régen már előtttem.

Ha én szólok, Észak beszél,
Fagy és fátum fogja a számát:
Ember beszél, kinek a sors,
Az élet, évek és napok
Szívének gyökeréig fáznak.

(San-Remo)

Ady Endre.

lési képviselő, mindannyian az önálló bank és a magyar függetlenség kiváló bajnokai, köztük Debrecen város és Hajdu vármegye összes képviselői is.

Polgártársak!

A mi kiváló vendégeink, nemzeti mozgalmunk derék vezérei október 31-én, vasárnap délután 2 órakor érkeznek Debrecenbe. Jelenjünk meg akkor minél nagyobb számmal a vasuti állomáson az ő ünnepélyes fogadásukra. Délután 2 órakor pedig a nagy népgyűlésen jelenjen meg minden igaz debreceni és hajdumegyei polgár.

Polgártársak!

Emeljük fel szavunkat ezen a népgyűlésen! Most, midőn hazánk új, nagy, nehéz küzdelem küszöbén áll, hallja meg az egész magyar nemzet, de hallják meg ellenségeink is, hogy mi kitartunk rendületlenül nemzeti jogaink mellett. Föl magasra a magyar szabadság lobogójával!

A hajdumegyei függ. és 48-as párt.
A debreceni függ. és 48-as párt.

A nagybizottság ülése.

Az önálló magyar nemzeti bank és Magyarország gazdasági függetlensége mellett, október hó 31-én tartandó nagy népgyűlés rendezésére. Debrecen és Hajdu megye függetlenségi pártjainak együttes bizottsága által választott nagy bizottság folyó október hó 28-án, csütörtökön d. u. 5 órakor az Angol királynő vendéglőben ülést tart, melyre címzett tisztelt tagtárs urat ezennel meghívja és szíves megjelenését kéri. Debrecenben, 1909 október 25-én hazafias üdvözlettel: Somogyi Pál, elnök. Dr. Juhász Nagy Sándor, jegyző.

Az ifjuság az önálló bankért.

A debreceni főiskola hazafias ifjusága körében is élénk mozgalom indult meg, hogy az önálló magyar nemzeti bank mellett ők is állást foglaljanak. Ezen derék határozatukkal csak elődeik példáját követik a derék ifjak, akiknek köréből a népgyűlést rendező bizottságnak tagjai: Erdős Károly szénior, Szombati Szabó István, Palágyi István, Németh Károly, Oláh Károly hittanhallgatók, Makfalvi Dozsa István, Géczy József, Mihailovits István, Tóth Gyula joghallgatók és Herbály Gyula bölcészethallgató.

A népgyűlés rendezősége az ifjuság állásfoglalását a legnagyobb szeretettel fogadta.

Az október 28-án, csütörtökön délután 5 órakor az Angol királynő vendéglőben tartandó nagybizottsági ülésen teljes számmal, nagy tomegekben fognak résztvenni.

Politikai hireink

A szerdai minisztertanács.

Wekerle a királynál.

Budapest, október 26.

Még ezen a héten hivatalosan és forma szerint be fog igazolódni — amit különben mindenki tudott, — hogy a koalíciót nem lehet újra feléleszteni. A formásokat ma délelőtti minisztertanács vezet be, amelyet a gyöngéledő Kossuth Ferenc lakásán fognak megtartani. Ezen a minisztertanácsos Kossuth már bejelentheti, hogy azokból a beszélgetésekből, amelyeket a függetlenségi párt olyan vezetőtagjaival, mint Justh Gyula, Holló Lajos, Barabás Béla és mások folytatott, — kétségtelenül megállapítható, hogy a függetlenségi párt semmi körülmények között

sem hajlandó a hatvanhetesekkel együtt működni és még kevésbé hajlandó a gazdasági önállóságra irányuló törekvéséről és ennek bevezetéséről, az önálló magyar jegybankról lemondani. A függetlenségi párt ragaszkodik ahhoz, hogy mint a képviselőház többsége maga vegye át a kormányt a saját programja és elvei alapján.

Ily körülmények között természetesen gróf Andrássy Gyula és gróf Zichy Aladár sem mondhatnak mást, — minthogy ők sem tartják fontarthatónak a koalíciót. Így tehát a minisztertanács már konstatálhatja, hogy a király kívánságát nem teljesítheti s csak formádolog, hogy csütörtökön a függetlenségi párt, az alkotmánypárt és a néppárt intézőbizottságai is megállapítják ezt a tényállást.

Az intéző bizottságok ülése után Wekerle Sándor miniszterelnök még ezen a héten pénteken Bécsbe utazik és szombaton már kihallgatáson jelenik meg a király előtt. Így tehát a döntés még ennek a hétnek utolsó napján megtörténhetik, bárha valószínűbb, hogy a király csak az ünnepek után a jövő hét első napjaiban fog elhatározást közölni.

A holnapi minisztertanácsra a kormány tagjai a mai nap folyamán érkeztek a fővárosba.

A városházáról.

— A városi muzeumi bizottság szombaton d. e. 11 órakor Oláh Károly tanácsos vezetésével Kovács József polgármesternél tiszteleg, hogy a Csokonai-ház azon részét, amelyben most a belvárosi kapitányság van elhelyezve, a Thaly-múzeum céljaira engedje át. A küldöttség Oláh Károly tanácsos hivatalszobájában (Városháza, I. em. 25. sz. ajtó) gyülekezik.

A fancieska erdei iparvasut. A vasuti és hajózási főfelügyelőség távirati értesítést küldött, mely szerint a fancieska erdei iparvasut meghosszabbításának műtanrendőri bejárása f. évi október hó 28-án d. e. 9 órakor fog a városház nagytermében megtartani. A főfelügyelőség távirati értesítésével kapcsolatosan Debrecen város tanácsa a következőleg határozott:

„Ezen értesítés tudomásul vétetvén, a szóban levő műtanrendőri bejárásra a város képviselőletében Király Gyula tanácsnok, a rendőrfőkapitányság, dr. Magoss György t. főügyész, Aczél Géza főmérnök és Török Gábor erdőmester urak kiküldetnek. Török Gábor erdőmester utasítatik, hogy az érdekelt kaszáló birtokosokat a kitűzött határidőről megfelelő módon értesítse. A város közönsége pedig a szóban levő műtanrendőri bejárás határidejéről a hírlapok útján értesítettik“.

Honvédkerületi parancsnokság Debrecenben.

Állandó katonazenekart is kapunk.

(Levél a szerkesztőhöz.)

Debrecen, október 26.

Nagy örömmel, hazafias örömmel olvastam a t. szerkesztő urnak az új honvédkerületi parancsnokság szervezése alkalmából közreadott cikkelyeit. Ennek a nagy magyar városnak, e nagy magyar város hatalmas vidékének minden gondolkodó polgára, aki

Menyasszonyi ékszerek pazar választékban, legolcsóbban
Lőfkovits Arthur és Társa
üzégnél, DEBRECEN, Piac-utóza 38

csak olvasta ezeket a cikkeket, átérezte ezeket a cikkeket az igazságait, hogy tudniillik mindent el kell követnünk, miszerint Debrecen legyen az új honvédkerületi parancsnokság székhelye! Nekem nincsen is hozzáadni valóm a t. szerkesztő ur által kifejtett igazságokhoz, melyek a debreceni „székhely“ mellett a katonai szempontokat és érdekeket mérlegelve is megállják helyüket.

Én, saját külön szempontból, mint művészet-barát ember szólok a debreceni honvédkerületi parancsnokság kérdéséhez. Ugyanis nem szabad figyelmen kívül hagynunk és leesekeélyeznünk, hogy a honvédkerületi parancsnokságok székhelyein mindenütt kiválóan szervezett, összeállított elsőrendű katonai honvédszenekarok is működnek, még állandóan. Mivel pedig Debrecen ma már a zeneművészet fejlesztése, istápolása terén máris vezető helyre emelkedett, amelynek a naponta megnyilvánuló bizonyosságait itt részletezni feleslegesnek tartom, mindenki elképzelheti, hogy zeneéletünk és művelődésünk emelésénél, mit jelent városunkra egy elsőrendű, egy állandó honvédkatonai zenekar?

Vagyok tisztelettel,
Egy zenebarát.

Kereskedelem, ipar.

A budapesti kamarai titkár halála. Fritz Péter, a budapesti keresk. és iparkamara titkára, mint a debreceni kamarához ma érkezett távirat tudatja, az éjjel hirtelen meghalt. Temetése szerdán délután 4 órakor lesz, arra Szávay titkár felutazott. A gyász- eset folytán a budapesti kamara által az osztrák harei tarifák tárgyában szerda délutánra összehívott értekezlet csütörtök délutánra lett elhalasztva.

A VÁRMEGYÉBŐL.

Abauj-Torna nem szekularizál. — Hajdu vármegye átirata, mely a papi birtok szekularizációját mondja ki, Abauj-Torna vármegye közgyűlésén is szerepelt. — Az állandó választmány javaslatára a vármegye közgyűlése napirendre tért a Hajduság átirata felett.

A jótékony szoboszlói urak. A kereskedelemügyi m. kir. Miniszter G. Tóth János hajduszoboszlói polgármesternek, Pénztáros István főjegyzőnek és Szécsi Miklós állami polgári fiu iskolai igazgatónak azon alkalomból, hogy Szász László debreceni fémipariskolai tanuló segélyezésére társadalmi uton 200 koronát gyűjtöttek, a tanuló ifjuság érdekében kifejtett buzgólkodásukért köszönetét nyilvánítja.

József királyi herceg a Colbertsen hangversenyén.

Ünnepi hangverseny est.

A nagy, világhírű hegedűművész Colbertson Sasa ma esti hangversenyének, — eltekintve a művész szenzációs közreműködésétől, — egyéb szenzációja is lesz.

Bizonyosra vehető ugyanis, hogy részt vesz azon József kir. főherceg, aki ez idő szerint a Hortobágyon vadászik s aki ma délből szándékozott elutazni onnan.

Tekintve azonban a Colbertson hangversenyre való meghívását, valószínű, hogy ma délután Debrecenbe érkezik s részt vesz a hangversenyen.

Dunkl Norbert az immár világhírűvé vált hegedűsének felfedezője, Kubelik első

művész lelkü impresszáriója ugyanis tegnap a következő sürgőnyt küldte a főhercegnek:

József főherceg királyi fenség

Hortobágy.

Colbertson Sasa a világ legelső hegedűse holnap szerdán nyolckor Debrecenben hangversenyez. Ismerve királyi Fenségednek a művészetek iránti szeretetét, hódoló szeretettel kérem megjelenését.

Dunkl Norbert.

A hangverseny iránt egyébként nagy az érdeklődés már csak azért is, mert némi művészi pikantéria van abban, hogy Kubelik után öt nappal fellép Colbertson, aki nem csak legmértőbb riválisa Kubeliknek, hanem akit a művészvilág egyrésze nagyobb hegedűsnek is tart.

Ime a debreceni közönségnek jó alkalma nyílik annak elbírálására, ki nagyobb hát Kubelik, vagy Colbertson.

Jegyek már csak mérsékelt számban kaphatók egész nap a színházi pénztárnál.

Colbertson Sasa mai hangversenyének ismertetett műsora különben előnyös változást szenvedett, amennyiben a művész az utolsó számul nem az angol himnusz, hanem a Debrecenben még eddig egyetlen művész által sem játszott Paganini „Nel cor piu non mi sento“ című változatait szólóhegedűre fogja játszani.

EGYHÁZ, ISKOLA.

Lelkészi kar gyűlése. Kedden délelőtt a református lelkészi kar az egyház tanács-teremben gyűlést tartott. A tárgyat a református anyakönyvvezetői állás létesítése képezte. Az ülés elhatározta, hogy január 1-én rendes anyakönyvvezetői állást szerveznek 2000 korona fizetéssel.

A debreceni ref. egyház gazdasági bizottsága október hó 27-én délelőtt 11 órakor az egyház tanács-teremben ülést tart. Tárgyak: folyó ügyek.

Colbertson Sasáról.

A kozák hetmann unokája.

Beszélgetések Dunkl Norberttel, a világhírű impresszárióval.

Debrecen, október 26.

Lapunk tegnapi számában rövid hirben megemlékeztünk Colbertson Sasáról, a fiatal, de már is világhírű hegedűművészről. A „Debrecen“ munkatársa részesült abban a kitüntető szerencsében, hogy beszélgetést folytathatott Dunkl Norbert impresszárióval, aki a nagy hegedűművész intim életéből igen érdekes történeteket beszélt el.

Munkatársunk az intervjuról a következőkben számol be.

A mélyérzésű Sasa.

Colbertson Sasát reggel 9 órakor láttam először, amikor Dunkl Norbert impresszáriója társaságában a Bika kávéházban reggelizett. Lángoló fekete szemével nézett ki a kavóház ablakán s hosszan nézte az ősi esőben siető embereket. A fiatalos, sápadt arcú, bogárfekete hajú, egyszerű öltözötű ifju az első pillanatra sejteti velünk a művészeletet. Dunkl röviden a következőképpen jellemezte az ifjut:

— Sasa nemes lelkü és mély érzésű ifju ..

Sasa milliomos fiu.

Intelligens fellépéséből kitetszik, hogy uri családból származik Sasa. Minden iránt érdeklődik. Nobilitása, hogy szivességet tegyen mással.

— Ezt annál inkább teheti, — jegyezte

meg az impresszárió — mert apjának 6—7 millió korona értékű vagyona van. Sasa apja tudniillik előzőleg amerikai mérnök volt, majd később petroleumforrásokat szerzett Oroszországban, ahol körülbelül 1000 munkással dolgozik állandóan.

Dunkl Norbert hangversenykörútjaikról.

Dunkl Norbert, a kedves impresszárió, a „Magyar Képzőművészet szerzőjogi Társulat“, a budapesti „Direction artistique de concerts et de theateres“ igazgatója, művészeti vállalkozó, lipcsei zeneműkiadó meleg szeretettel beszélt Sasáról. Két szeme tükré volt a művészetért rajongó, megértő lelkének. Ő kíséri az ifju hegedűóriást mindenféle művészi körútján.

Eddig Pesten, Szegeden, Aradon, Nyiregyházán, Nagyváradon rendeztek hangversenyeket. Vasárnap Kolozsvárt, majd Kassán, Miskolcon, Brassóban folytatják körútjukat. Karácsony táján Bukarestben, karácsony után Dunántul, majd Olaszországban, Egyiptomban, Szieliában, a Ravierán, Spanyolországban rendeznek hangversenyeket. Tavasszal Franciaországba, majd Londonba látogatnak el.

Minden kérdés nélkül sok rokonszenvvel beszélt az ifju művészről.

— Meglepő, hogy mennyi melegség, szenvedély, stíl tisztaság van játékában. Szinte érzi az ember azt a vulkánikus erőt, majd máskor ábtándokba ringatja a lelket s úgy érezzük magunkat, mintha messze délen illatos bokrok között járnánk holdas éjszakán. Eddig azt tartották, hogy bizonyos kor szükséges ahhoz, hogy valaki igaz művészettel tudja játszani a klasszikusokat. Colbertson játékaival minden eddigi felfogást halomra dönt.

Sasa lelkiismeretessége.

Majd egy jellemző történetet beszélt el az impresszárió Sasa lelkiismeretességéről és játékaról.

— Mintha először lépne a pódiumra — mondotta Dunkl — oly lelkiismeretesen készül mindig előzőleg darabjaiból. Megtörtént, hogy egyszer, mivel a zongora kísért megváltozott, este próbálni kellett volna, s azonban nem próbált, mivel nem készítette elő magát. Minden hangverseny előtt négy napra van szüksége, hogy zeneszámaint mégegyszer átvehesse. Sefcsik metódusa szerint abszolút lassu tempóban hegedül a próbákon, mert így jobban megtudja figyelni az egyes hangokat.

Sasa és a kozák inas.

Majd beszélt Dunkl Norbert a többek közt Sasa kozák inasáról, aki állandóan nemzeti viseletben kíséri fiatal urát.

— Hihetetlen ragaszkodással vonzódik ez a gruz urához — folytatta beszédét az impresszárió. — Ha a hangverseny után elveszi valaki urától a hegedűt, tigris szemekkel néz az illetőre. Ő vetkőzteti, öltözteti Sasát és addig el nem mozdul ágya mellől míg el nem alszik. S reggel, midőn Sasa felébred, a gruz már ott áll ágya mellett.

Mint érdekes jelenséget említette fel Dunkl Norbert azt, hogy nem képes találni magyar zongora kísértő művészt, egyedül csak Dienzl Oszkár az, akinek zongora kísérete megfelelő.

Sokat beszélt még a kedves impresszárió Kubelikről, akit szintén ő ismertetett meg a művelt világgal. Erre a beszélgetésre lapunk holnapi számában még visszatérünk. (n.f.)

UJDONSÁGOK.

Egy ujságíró levele a kórházból.

Lóránt Jóska írta.

Részvétellel említettük meg, hogy a debreceni régibb ujságírás egyik városszerte ismert, népszerű tagját, Lóránt Jóskát, a bohém nevén csak „Oroszlány Jóskának” nevezett öreg legényt, aki a „Debreczen”-nek is sok ideig dolgozó társa volt, súlyos betegsége miatt vitték be a városi kórházba. Lóránt Jóska ugyan már nem osztályos atyafia a tényleg működő ujságíró gárdának, ma már gázgyári tisztviselő, de azért testestől-lelkestől csak a régi „brancs”-hoz huzzák az emlékei. Lóránt Jóska, csakugy mint évekkor el-eljárta, úgy ma is mindenestre el-eljárta a színházba — szundikálni...

F. hó 16-ától azonban a színházból, mint társaságokból hirtelen kimaradt a „mindenhol jelenlevő” Lóránt Jóska és bár barátai, jó ösmerősei, volt kollégái naponta felkeresték, a „legény lakásán”, végül mégis kezelő orvosának tanácsára kénytelen volt a kórházba bemenni, mivel gondos ápolásra van szüksége, amit otthon nem kaphatott meg. Ugyanis a „Jóska gyerek” teljesen rokonok nélkül, magánosan áll a világban...

Most kedves levelet küldött hozzánk a kórházi szobából. Megemlíti, hogy „baja bár nagyon súlyos volt, de nem válságos, sőt már is jobban érzi magát!” Lóránt Jóska levelének az a része közérdekűbb, amely a közkórházzal foglalkozik *elismerőleg*. Ideiktatjuk ezt a részt:

— A közkórházra nincs panasom. Figyelmesek, rendkívül gondosak velem szemben. A gondnok (Visky Sándor), az ellenőr (Sinay) naponta többször belátogatnak hozzám. Nem unatkozom külön szobámban, hol teljesen egyedül vagyok. Kezelő orvosom, dr. Russu Sándor egyike a legszimpatikusabb férfiakkal. Rendkívül lelkiismeretességgel, ambícióval végzi teendőit, — szintén gyakori vendég nálam...

Midőn szívesen adjuk közre az elismerő sorokat kórházunk derék belső embereiről, úgy hisszük, hogy a Lóránt Jóska összehasonlíthatatlan ösmerőseinek is örömet szerezünk közleményünkkel. Mert ha testileg még beteg is, de kedélyére még mindig a jókedélyű „gyerek” az öreg, magános „Oroszlán Jóska.”

— **Thaly László köszönete.** Az elhunyt Thaly Kálmán testvérőse, dr. Thaly László országgyűlési képviselő halás hangu levélben mondott köszönetet Kovács József polgármesternek a bátyja halála alkalmával a város közönsége nevében nyilvánított részvétért.

— **A helyi vasut igazgatósága estebédje.** — Ez az estebéd nem aféle köznapi disztribúció, estebéd lesz, amely a testületek, egyesületek ilyen vagy olyan alkalomból, leginkább személyeknek a tömjénezésére szoktak adni. A „Debreceni Helyivasut” érdemes igazgatóságának ezen estebédje Debrecen fejlődését tekintve jelentős, korszakos eseményhez fűződik. A helyi vasut igazgatósága ma, folyó hó 27-én esti 8 órakor az Arany-Bika szállodában a „helyi vasut villamosításának közigazgatási bejárása alkalmából” tartja, illetőleg adja meg hivatott vendégeinek ezt az estebédet... Most már majd csak meglesz a villamos s így elavult közlekedési járműnek is tora lesz ez a mai estebéd.

— **Köszönet az árva k pártfogóinak.** Az immár nyilvánosságra került s minden várakozást felülmúló anyagi és erkölcsi eredményért, melyet a vasutas árvaház létesítése érdekében elértünk, elengedhetetlen kötelességemnek tartom, hogy úgy a jótékonyaságra

mindig kész nagyközönségnek, mint a hölgybizottságnak, élén Uhlarik Béláné urasszonyal, ki nagyfokú elfoglaltsága mellett is volt kegyes a védnökői tisztséget elfogadni s magával ragadó példája által a sikert már eleve biztosította, köszönetemet nyilvánítani. Ugyszintén a gyűjtés körül fáradozó hölgyeknek, valamint a rendező bizottsági tagoknak önzetlen fáradozásukért a leghálásabb köszönetemet nyilvánítom. E helyen köszönöm meg a helyi sajtó hathatós és folytonos támogatását, mellyel a szenvedő árvák ügyét felkarolva, azt folytatólagos értesítései által annyira előmozdította. Debrecen, 1909. október 26. Janovich Miklós, ügyvezető elnök.

— **A Hortobágy főhercegi vendége.** Megirtuk lapunkban, hogy József főherceg lejött a Hortobágyra s vadlibavadászatot rendez. A szenvedélyes vadász Libics Adolf udvari tanácsos kíséretében tegnap csakugyan megérkezett a Hortobágyra, ahol Kovács József polgármester, dr. Magoss György főügyész, Aeczél Géza főmérnök, Kenézy Gyula orvos tanár, Domahidy Elemér és Vojnics Gyula földbirtokos fogadták — A főherceg tegnap korán kelt s az egész napot vadászással töltötte.

— **Névmagyarosítás.** A belügyminiszter megengedte, hogy Blau Armin debreceni lakos családnévét „Aeczél”-ra változtathassa.

— **Kitüntetett honvédtisztek.** Szép ünnepségnek volt színhelye vasárnap a honvéd gyalogysági laktanya. Péter Lajos honvéd századosnak és dr. Sauerwald János honvéd ezredorvosnak az összegyűjtött tisztikar előtt szép beszéd kíséretében nyújtotta át Mihalesics ezredes azon okiratot, melyet „kitünő szolgálataik elismerésül” kaptak és saját kezűleg tüzte fel a kitüntetettek mellére a nekik adományozott „katonai érdemérmét”. Az elismerés ritkán jut érdemesebbeknek. Péter Lajos százados, aki most végzte el a törzstiszti tanfolyamot, régi ismerősünk. Tösgyökeres debreceni ember, fia Péter Gábornak, a régi debreceni hírlapíró gárda nem rég kidőlt tagjának. Mi Péter Lajosról nemcsak azt tudjuk, hogy kitünő katona, hanem azt is, hogy kitünő hazafi. Dr. Sauerwald János honvéd ezredorvosnak a bölcsője ugyan kívül ringott a Basahalmán, de azért ő is derék magyar ember és a legképzettebb, egyben a leghumánusabb orvosok egyike. (P. J.)

— **A Thaly szoba.** A városi törvényhatóság terve vette, hogy I. kerületének hosszú időn át volt képviselője, az országos híri történettudós Thaly Kálmán emlékeztére egy szobát rendez be a városi muzeumban az elhunyt tulajdonát képezett tárgyakból. A hagyaték azonban sokkal több tárgyból áll, semhogy egy szoba elegendő volna befogadására s így egy egészen különálló részlet fogja képezni a városi muzeumnak. Itt fog helyet foglalni a Thaly országos híri pénz- és érem-, valamint műtörténeti tárgyakból álló gyűjteményei; butorai, melyek között nem egy nagyon becses darab van, képmetszetei, diszoklevelei és érdemrendjei, kivéve természetesen azokat, melyeket az adományozójához kell visszaszolgáltatni. Itt lesz elhelyezve Strobl mester híres Rákóczy-szobrának eredetije, egy 200 évesnél régibb bronztintatartó, 2 nagy régi gyertyatartó és egy rézkeretes Rákóczyt ábrázoló kép.

— **Özveggy Skvir Demjéné köszönete.** Mindazoknak, egyeseknek és testületeknek, akik boldogult férjem temetésén való megjelenésükkel részvételüknek adtak kifejezést, ez uton mondom magam és családom nevében hálás köszönetet. Debrecen, 1909. október 26. özv. Skvir Demjéné.

— **Bérlétárverés a városnál.** A Kövesdy-féle 374 holdas elepi föld bérlétét a legtöbbet ígérő Kertész Imre debreceni lakos kapta meg 8810 koronáért.

— **Az adózó polgárság figyelmébe.** A városháza közgyűlési termében most folytak a III. osztályú kereseti adókimutatások dr.

Megyery Pál ügyvéd elnöklete alatt. — Az adózó polgárságot a saját érdekében figyelemzetjük, hogy személyesen jelenjen meg a tárgyaláson, mert különben három esztendeig nyögheti mulasztásának a következményeit. Mindenkit megidéz a bizottság és aki nem jelenik meg, annak adóját hivatalból állapítják meg.

— **Az utszérlől.** A szüret kevés örömet szerzett a debreceni, Debrecen-vidéki szőlős gazdáknak. A máskor hangos nótás, nagy szőlőtermelő Hadházon — szomoruan jelentik — az összes szőlőskertekben sem termett 20 hektoliter bor. Pedig ez a derék és vidám hajduköztség leginkább borából és káposztájából szokott — pénzelné...

„Leégtek” a Boeszkai-kerti atyafiak is. Még a legtöbb bora, vagy 12 hektoliter bora „Motesiczky papának” termett. Már a közel szomszéd Oláh Gyulának 2 hold tőkén sem termett több mustja 40 literceskénél. Erre a 40 literceske termésre azt jegyezte meg egy „jó borivó”:

— Még egy danlásra sem volna sok...

Oláh Gyula azonban megvizsgáltatta a „pajtét”:

— Szerencsére hagyunk ám meg néhány hordócskával a tavalyi termésből is...

*
Kiismerhetetlen a természet szeszélye. Szilasi Etel primadonna és még ezt a bájos színésznőt is könnyűbszerrel kilehet ismerni (aki pedig ezt nem hinné, próbálkozzék meg vele!)... Csak egy példát hozok fel. A Boeszkai-kertől alig esik távolabb a Fényes Ákos tanyája és nagy szőlőstelepe. Fényes Ákos meg lám a bőtermésével dicsekszik:

— Biz'ugy cukor, ugymond Ákos, az idén még több borom termett, mint tavaly!

*
És bizonyos is, hogy kellett teremni új boroknak. Mert polgár Némethy Laci barátunk, a népszerű debreceni mézáró mester már megkezdte a „bárány- és birkahus” vacsorák rendezését. Már pedig erre az őszitya-ételre a „karcos” izlik leginkább... Mert ez a savanykás ital még leginkább emlékezteti a „jó magyart” az ősök által Napkeleten éhezett „kumisra”, az erjesztett lótejre.

Némethy Laci első „juhtest” vacsoráját kint a Margit-fürdőben, a népszerű „Lókody sógor” vendéglősnél tartotta meg! Izlett a vacsora, izlett a karcos... Itt az ősz! Itt az ősz! Ilyenkor már az enyhelyen szívesen elbarátkozik, eltanyáztat a jó magyar ember.

Beleesett a meszes gödörbe. Saját vigyázatlanságának lett egy ittas asszony áldozata Hajdusámsonban. — A szerencsétlen asszony neve Nagyházi Mihályné, ki tegnap részegen hazament, az udvaron beleesett a meszesgödörbe és megfulladt. — Az ügyészség a temetési engedélyt megadta.

— **A nap halottai.** A tegnapi nap folyamán az állami anyakönyvi hivatalnál a következő haláleseteket jelentették be: Lónárt Szeréna r. kath. 7 éves, özv. Bana Istvánné ref. 80 éves, Leitner Borbála izr. 18 hónapos, Kapusi Mihály ref. 56 éves, Szabó Józsefné ref. 70 éves.

— **Holttest a paci erdőben.** Ma délelőlt a paci erdőben galyat szedő asszonyok egy 12—13 éves-látszó gyermek holttestére bukkantak. A halott fiút Magyar Gábornak hívják, aki e hó 21-én tűnt el a szotyori telepen lakó szüleinek lakásáról. A rejtélyes körülmények közt meghalt fiu holttestét beszállították a debreceni közkórházba. Az esetről jelentést tettek a csendőrségnek, amely a nyomozást bevezette. — Az orvosi vizsgálat fogja

megállapítani, hogy mi okozta a fiu hirtelen halálát.

— **Nincs kompetencia-galyfa.** Az időjárás oly gyorsan megváltozott, hogy a közönség csak úgy szalad fát rendelni. A városnál azonban nem sokáig bírta a rendelkezésre álló galyfa-készlet a nagy keresetet, mert már a tegnapi nap folyamán nem tudtak eleget tenni a sok megrendelésnek, miután a galyfa teljesen kifogyott. Most már csak hasábfát tartanak raktáron, amelynek ára 32 korona.

— **A cigányügy országos rendezése.** A cigányügy országos rendezésének ügyében — ebben a nagy horderejű kérdésben — felhívta a városi tanács Végh Gyula rendőrfőkapitányt, hogy javaslatot terjesszen elő. — Végh Gyula, aki már évek óta foglalkozik ezzel a nagyon fontos kérdéssel, tegnap nyújtotta be a városi tanácshoz prozódiumát, mely a következő pontokból áll: 1. Azoknak a cigányoknak, akik folytonos csavargásban élnek és bejelentett lakásuk nincs, 7 éven aluli gyermekeik elveendő és árvaházakban helyezendők el. Felhívja a korokban internátusokba, vasuti, postai stb. szolgálatba adandók. 2. Az ilyen kóborló cigányok lovai elkobzandók és értékesítendőek. Az így befolyt összeg szintén a cigány gyermekek nevelésére fordítandók. 3. A törvényhatóságoknál a területükön tartózkodó cigányok összeírások és nyilvántartandók. 4. Valamelyik vidéki nagyobb városban országos felügyelőség állíttassék fel a belügyminiszter fenhatósága alatt. 5. Az országos felügyelő intézkedésére a közmunkáknál a törvényhatóságok rendes életű cigányokat alkalmazzanak. — Indokolásában kifejti még Végh Gyula, hogy ezek az örökösen kóborló cigányok mennyire veszélyeztetik a közbiztonságot, az országutakat. Ez a népség tulajdonképpen a kisgazdákon élőködi, akiket lopnak, rabolnak folytonosan. — Végül kiemeli Végh Gyula, hogy körülbelül kétszáz ezer cigány él az országban s ha ezeket sikerül fegyelmelni és munkára szoktatni, az ország értékes munkanyagot nyer s ezzel a napszámoshiányon is segítve lesz.

Gyilkosság Hajduhadházon. Tegnap hajnalban szenzációs gyilkosság történt Hajduhadházon. Deák János gazdaembert legényfia Ferenc egy fejszével többször fejbevágtatta, ki igen súlyos sérüléseket szenvedett. A csendőrség azonban letartóztatta az elvetemült fiut, ki a vallatás során töredelmesen bevallotta, hogy édes anyja felbujtására követte el tettét. Erre az édes anyját is letartóztatták, ki tagadja, hogy a szörnyű gyilkosság elkövetésében bármi része is volna.

— **Modern tolvajok.** Fried Leo tiszacsegei lakos tanyáját ismeretlen tetesek a zártajtó lakatjának felfeszítése után kirabolták. Az elvitt holmik értéke 167 korona. A csendőrség a nyomozást megindította.

— **Tolvaj cseléd.** B. Nagy Lajos debreceni községszék tanyai lakost cselédje Cseke Antal nádudvari lakos meglopota. A hűtlen cseléd gazdája zárt szobáját, ép az abban lévő szekrényt és ládát feltörte, onnan különböző ruhaneműt és értéktárgyat ellopott, azután cselédkönyvének és rossz ruházatának hátrahagyása mellett ismeretlen helyre megszökött. A szökevény cselédután — személyleírása alapján a körözés elrendeltetett.

— **V. Krämmer Teréz egyetlen hangversenye** november 6-án a Bikában. Jegyek kaphatók Antalfy József könyvkereskedésében.

— **Rendőri hírek.** Földvári Mór Kossuth-utca 1. sz. alatti lakos panaszt tett Barna István tanonc ellen, aki 27 korona értékű szerszámát és anyagját ellopta. Feljelentette továbbá Takács István Csillag-utca 68. szám alatti lakó villanyserelő segédt is, mert az Általános Takarékpénztárban elhelyezett hőlégmotort a ház mestertől kicserélte és értékesítette. A rendőrség megindította az eljárást. — Brassay Sámuel Szent Anna-utca 5. szám alatti lakos feljelentést tett a rendőrségen, hogy 30—35 korona értékű 3 villanylámpa burkolatot, 3 darab villanykörtét és három villanyernyőt az éj folyamán elloptak. A tettes ismeretlen. —

Benedek Róza Hunyadi-utca 10. szám alatti lakos ismeretlen tettes ellen tett feljelentést, aki távollétében 6 koronáját ellopta. A rendőrség nyomoz. — Hacker Sámuel bazáráros megőrzés végett két csomagot adott át Kinkler Ignác Csapó-utca 8. számú ház kapujában áruháznak. Kevés időre mind a ketten eltavoztak és ez idő alatt az egyik 40 korona értékű csomagot ismeretlen tettes ellopta. Tóth József 31. számú rendőr a csomagot megtalálta a Csokonai-kertben egy bokor tövében és bevitte a rendőrség bünyügyi osztályára. — Treiber Ferenc 16 éves szöke cseléd fia szüleinek Homok-utca 70. szám alatt lakásáról még május hónapban eltűnt. A rendőrség körözi az eltűnt fiut.

— **Akar nőszülni?** Hölgyektől (ezek között olyanok törvénytelen gyermekekkel, testi hibával stb.) 5—500,000 korona vastaggyonnyal fel vagyunk hatalmazva, megfelelő férjet keresni. Csakis urak (ha vagyon nélküliek is), akiknek komoly szándékuk van és gyors házassághoz akadály nincsen, irjanak e címre: L. Schlesinger, Berlin 18 Deutschland.

— **Lapunk minden előfizetője ingyen kapja az országos hírt, pontos címtárral ellátott Debreceni Képes Kalandáriomot.** Előfizetési díj egy óra 1 korona, negyedévre 3 korona, félévre 6 korona.

— **Petőfi Sándor** összes költeményei új népies és ifjúsági teljes kiadás. A szöveget ellenőrizte és bevezetéssel ellátta dr. Kardos Albert. A költő arcképével. — Rendkívül díszes, aranyozott vászonkötésben fedélén a költő aranyozott dombor nyomásu szobrával. Ára 2 korona 40 fillér. — Kapható a kiadónál Hegedűs és Sándor könyvkiadóhivatalában, Kossuth-utca 11.

— **Szüreti és szoba tűzijátékok, rakéták, békák, bombák és görögtüzek legolcsóbban Mentze Henrik áruházában kapható.**

— **Könyvkötészeti munkákat** Dávidházy Kálmán és társa cégnél rendeljünk.

Öngyilkosság a Kossuth utcai temetőben.

Életmentő őszi eső.

Utolsó bolondság.

Debrecen, október 26.

Szomorú, nagyon szomorú volt ez a mai nap. Ma köszöntött be igazán az őszi. Ezen a borús őszi napon, midőn minden az elmúlásról regél, akart véget vetni az életének Radványi József fiatal 21 éves legény. A Kossuth-utcai temető lombhullató fái közé ment ki és ott kétszer fejébe lőtt. A gyilkos golyók azonban nem oltották ki életét.

Az esetről tudósításunk a következő: Radványi József folyó hó 21-én jött Debrecenbe. Budapesten I-ső kerületében lakó szüleitől pénzt lopott és megszökött. Kóborlásai közben került el Debrecenbe, ahol állandó látogatója volt az éjjeli mulatóknak.

Tegnap azonban a pénze már fogyatékán volt és a halála szánta el magát. Az elmúlt éjjel még javában mulatott és az egész éjszakát átvirasztotta. Reggel felé bement a Kossuth-utcai temetőhöz közel eső kocsma és ott rántottát kért. A hajnali „fröcsök” után pedig megivott egy félliter bort.

A temető közelébe érte meg a fiuban az öngyilkossági gondolatot. Kiment a temetőbe és ott egy sirdombon 7. mm. revolverével kétszer halántékába lőtt.

Eszméletlenül rogyott össze az öngyilkos fiu, aki azonban csodálatos körülmények közt megmenekült a haláltól. A temetőben az esős idő miatt senki sem járt és így nem volt, aki segítségére sietett volna. Sokáig feküdt ott a sirdombon eszméletlenül míg végre a permetező őszi esőtől magához tért. Annyi ereje még volt, hogy maga erejéből ment be

a debreceni közpórházba. Itt meglátogatta munkatársunk, akinek kérdésére azt felelte:

— Sok bolondot csináltam életemben, utoljára hagytam ezt...

Az öngyilkos ifjut gondos ápolás alá vették. Állapota azonban oly súlyos, hogy aligha lesz megmenthető az életnek.

SZÍNHÁZ.

A MAI ELŐADÁS SZINLAPJA:

Folyószám 25.

C) bérlet 8. szám.

Erdészleány.

Operette 3 felvonásban.

Főbb szereplők:

Kemény Lajos	Győre Alajos
Mártonfi R.	Zilahyné S. V.
Gerő Ida	Nádor Zsiga
Bárdos Irma	Horváth Kálmán
Oláh Zoltán	Kardos Géza
Gyöngyi Izsó	Gyöngyi Jolán

Hivatalnok urak. Műsorváltozás miatt a B) bérlet Rosenkrauz és Guldenstein helyett a „Hivatalnok urak”-at kapták. Tekintve a készülétekre rendelkezésre álló kevés időt — ami különösen a szerepek tudására volt meglehetősen befolyással — a darab nem sok kívánni valót hagyott hátra. Az előadás fogyatékosságait Ferenczy kiváló rendezése pótolta. A szereplők — Mártonfi kivételével — régiek voltak. Mártonfi a darab főszereplője várakozáson felül játszott s különösen a harmadik felvonás magával ragadó jeleneteiben excellált. A többi szereplők, de különösen Hahnel, Gyöngyi és Gerő nagyon jól játszottak. A jó előadás megérdemelt volna egy egészen telt házat. D—a.

A színházi bizottság ülése. A színházi bizottság tagjait pénteken délután négy órára ülésre hívta össze Kovács József polgármester. Az ülésen folyó ügyeket tárgyalnak s a jövő hét műsorát terjeszti elő a színházgazgató.

Lapunk új előfizetői is ingyen kapják a Debreceni Képes Kalandáriomot a 1910-ik évre. o

TÁVIRATOK.

Kossuth állapota.

Budapest, október 26. Kossuth Ferenc, akinek állapota ma reggelre javult, délelőtt magához kérette Batthanyi Tivadar gróf és Mérey Lajos képviselőházi alelnököket, akikkel hosszasan tanácskozott. Tanácskozás után a két alelnök Justh Gyulát kereste föl, akinél szintén hosszabb ideig tanácskoztak.

Az intézőbizottság ülése elmarad.

Budapest, október 25. A függetlenségi párt csütörtöki intéző bizottsági ülése elmarad. Az ülés elhalasztásának oka az, hogy Kossuth még mindig nem hagyhatja el a szobát s lakása szűk a nagyszámmal bíró bizottság befogadására. Eszerint Wekerle bécsi útja is elhalasztódik bizonytalan időre.

Harisnyás székelyből királyok sógora.

Budapest, október 26. Szenzációs házasság híre terjedt el ma a fővárosban. Lónyai Margit grófnő, Lónyai Elemér gróf nőtestvére titokban megesküdütt uradalmi ispánjával: Kézdivásárhelyi Árpáddal. A szerencsés ispán ekképen több európai uralkodó családdal jutott sógorági viszonyba.

Hirek Blériot-ról.

Arad, október 26. Blériot feleségével Bukarestbe utazva, negyed óráig Aradon időzött. Az állomáson nagy közönség ünnepelte. Fábry Sándor, az Aesev. igazgatójának leánya virágcsokrot nyújtott át Blériotnének. Blériot megígérte, hogy egy éven belül Aradon is felszáll.

Bukarest, október 26. Ma ide érkezett Blériot. A pályaudvaron impozáns fogadtatásban volt része. Blériot holnap felszáll a román király jelenlétében.

Fordulat a postarablás ügyében.

Budapest, október 26. A 35 ezer koronás postarablás ügyében fordulat állott be, kitűnt, hogy a fogvatartott Hima postaszolga nem hibás s a lopást egy nemzetközi banda tagjai követték el. A rendőrség Himát szabadon bocsátotta s a banda tagjai után erőlyes nyomozást indított.

Közgazdaság.**Budapesti gabonatözsde.**

(Déli zárlat.)

Budapest, október 26.

Buzakinálat és vételkedv tartózkodó. Üzlettelirányzat mellett 6,000 métermázsa került forgalomba 10 fillérrel drágább áron. Egyéb gabonanemek változatlanok. Idő: borus.

Buza októberre	14:90—91
Buza áprilisra	14:08—09
Rozs októberre	9:72—73
Zab októberre	10:13—14
Rozs áprilisra	7:50—51
Zab áprilisra	7:64—65
Tengeri szeptemberre	6:81—82
Tengeri májusra	0:00—00
Repce augusztusra	00:00—00

A „Debreczen“ szerkesztősége és kiadóhivatala Degenfeld-ter 2. sz.**TÖRVÉNYKEZÉS.****Esküdtek kisorsolása.****A novemberi esküdtek névsora.**

A novemberi havi esküdtszéki ciklusra Baróthy Béla táblabíró elnöklete alatt a következő esküdtek sorsoltattak ki:

Rendes esküdteknek: Aufrecht Vilmos gőzmalomtulajdonos, dr. Balázs Bertalan ügyvéd, Barta Mihály gazda. Báthori József kereskedő, Berzöfy Vince bankhivatalnok, Bisotka István rajzoló, Bosznay Károly kereskedő, Csapó Péter gazda, Czeizling Lajos kamarai hivatalnok, Dobi János sertéskereskedő, Fux Antal keresk. tanár, dr. Gábor Jenő ügyvéd, Gál András gazda, Gál József tanár, Grósz Nagy Ferencz gyógyszerész, Hauer Bertalan vendéglős, Kovács Kálmán hentes, Kubinyi Lajos könyvelő Letzter J. fényképész, Matolcsy L. tanár, Mezei G. bormérő, Molnár I. gazda, Óry János sertéskereskedő, Salánki Ferenc gubás, Stempel Mihály cipész, Szentpéteri Mihály gazda, dr. Szilágyi Imre ügyvéd, Szolnoki Lajos gazda, Telki Mátyás szücsmester, és Than Gyula hírlapíró.

Pótesküdték: Bundi Sándor sertés kucpe, Kállai Ferenc vendéglős, Kiss Imre tímár, Kocsis József birtokos, Kovács Dániel gazda, Köhn Henrik kereskedő, Kurián Gyula órás, Mártou Gyula keteskedő, Nagy Albert sertéskereskedő és Szücs István gazda.

OLCSÓ IRÓGÉPEK!

Minden rendszerűek, kitűnő állapotban, jótállással adatnak el.

„MERCUR“

összes rendszerű írógépek műszaki vállalat cégénél. Speciális javító műhely!

ADLER

elsőrangú gyártmány, teljesen látható írású és legnagyobb átütő képességű

IRÓGÉP

kizárólagos képviselő: Debreczen és Hajdumegyére.

Kellékek

valamennyi rendszerű író- és sokszorosító gépekhez!

COPYING OFFYCE! gépiró, másoló és sokszorosító iroda. Telefon 5—40.

Debreczen Arany János-u. 2.

Bejárat a II-ik kapun.

REGÉNY CSARNOK.**A nagy rejtély.**

— Folytatás. —

Első szavai felbátorítottak. Végtelen meglepetésekre, távolról sem osztotta helyzetem iránti reménytelen bátortalanságomat. — Nem tagadom, — mondá, — hogy némi igen komoly akadály áll utjában. De sohasem látogattam volna meg, mielőtt londoni sürgős ügyemhez látok, ha Benjamin ur jegyzetei igen erős benyomást nem tettek volna reám.

— Véleményem szerint most először van kilátása a sikerre. Most először vagyok hajlndó kegyednek, bizonyos tiltakozások mellett, segítségemet felajánlani.

— Az a nyomorult, szerencsétlen elmezavarában megtette azt, mit józan ésszel és ravaszága birtokába soha sem tett volna, látni engedé nekünk a drága igazság első derengő sugarát.

— Biztos benne, hogy ez az igazság? — kérdém.

— Két fontos pontra nézve biztosan tudom, hogy az igazság, — felelte az ügyvéd. — A kegyed véleménye Dexter fölött egészen helyes. Emlékező tehetsége, amint észrevette, még legkevésbé volt beteg és azon erőltetésnek, hogy történetét elmondja, legutoljára engedett s legutoljára hanyatlott. Azt hiszem, hogy emlékezete, öntudatán kívül, hiven beszélt kegyedhez, mert azon peretől fogva, hol a „levél“ szót kiszalasztotta száján, mind végig nem beszélt többé öntudatosan.

— De mit jelent a levélre vonatkozás? — kérdém. — Én részemről egészen sötétben vagyok erre nézve.

— Én is úgy vagyok veled, — felelte őszintén. — Az imént említett akadályok főakadályát épen e „levél“ képezi. Az elhunyt Eustacéné valamiképp összeköttetésben állt veled, különben Dexter soha sem említette volna e levelet, mint „tört, mely szíven találja“; Dexter soha sem egyesítette volna az elhunyt nevét a levél szétválásával és eldobásával.

— E pontig némi biztonsággal bírok eljutni, de tovább nem hatolhatok. Ép oly kevéssé van fogalmam róla, mint kegyednek, hogy ki írta a levelet s mi volt benne írva. Ha valaha e rejtélyt megakarjuk oldani, valószínű, hogy ennek megoldása a legfontosabb fölfedezéssel járna.

(Folyt. köv.)

Szőnyeg,

függöny, Stores, Bonnes Fennes, hencser takaró, Ágy- és asztalterítő, Flanell-takaró, Paplan és matrác nagy raktár

Donogán és Somossy

cégénél, Kistemplombazár, Debreczen

Van szerencsém a n. é. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy a régen fennálló

BLATTNER BÉLA-féle órás üzletet,

amely már 4 éve, hogy vezetésem alatt áll, a mai naptól kezdve saját nevemen és pedig:

BLATTNER BÉLA

UTÓDA

FÜSI GÁBOR

néven tovább vezetem.

Egyben van szerencsém a legolcsóbb szabott árakat szives tudomásra adni:

Ébresztő óra 1 frt 60, 1 frt 80 és 2 frt.

Nickel zsebóra 2 frt 50, 3 frt és 3 frt 50.

Inga óra, 1 napos, felet és órát ülő szép hangos ütessel, 70 cm. tokban 6 forint,

100 cm. tokban 8 frt 50; 8 napos, 100 cm.

tokban 10 frt 50, harangütéssel 12 forint.

Konyha óra 2:50, 3—, 3:50, 4— forint.

Zsebóra üveg 15 kr. Zsebóra mutató 10 kr.

Inga órák 3 évi jótállással. Zsebórák és Ébresztők 1 évi jótállással.

Óra javítások a legjobban javítva s legolcsóbban 1 évi jótállás mellett.

Debreceni Tisztviselők Önszegélyző-Egyletének szabója.

MEGÉRKEZTEK

a legdivatosabb férfi szövetujdonságok

==== űszi és téli idényre, ====

ugyszintén a Debreceni Tisztviselők Önszegélyző-Egyletének mintagyűjteménye.

SZABÓ LÁSZLÓ

férfi szabó, Széchenyi-utca 1. szám.

Villamos világitást,

telefonok, villamos csengők berendezését, javítását, évi jókarban tartását, egy helyben, mint vidéken legjobb anyaggal, legolcsóbban eszközöl

Földvári L.

Debreceni első elektrotechnikai gyár és villamos-szerelési vállalat. — Csillárok, ivlámpák, villamos motorok, szellőztetők, dinamok állandó nagy választékban. Raktáron tartom a legjobb gyártmányú Wolfram és Osmium égőket.

HÖLGYEK
részére nélkülözhetetlen. Legjobb szépitőszer a

FÖLDES-féle MARGIT-CRÉME

Pár nap alatt biztosan eltávolít szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrtkát (Miteser) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ráncokat és az arcot fehérré, simává varázsolja, üdit és fiatalít.

Ára: kis tégely 1 korona, nagy 2 korona.

Kiváló toilett-cikkek: Margit-hőlgypor (3 színben) 1.20 korona, Margit-szappan 70 fillér, Margit-fogpép 1 korona, Margit-arcvíz 1 korona.

Kapható Debreczenben: Balázs Ödön, Grósz Nagy Ferenc, Jóna és Jóna drog., Mihalovics Jenő, Muraközy László, Tóth Béla gyógyszerárában.
Szoboszlón: Barbócz Zs. Bőszörményben: Ercsey Gábor.

Páratlan és csodás hatása!

Ovakodjunk utánzatoktól!

14,736—1909. sz.

Árverési hirdetmény.

A Kövesdi János-féle, árvagyermek felruházására tett és a Város kezelése alatt álló alapítvány tulajdonát képező és a Pusztá-Elep—Kösüly-szeg—Álomzugi 65. sz. tjkvben 89. hrsz. alatt foglalt pusztá-elepi 354 kat. hold és 154 négyszögölnyi területnek kitüntetett tanyabirtok a

f. 1909. évi október hó 26-ik napjának d. e. 10 órájkor

a városháza nagytermében megtartandó nyilvános árverésen az 1909. évi október hó 1-től kezdődő 6 évre haszonbérbe adadni fog.

Kikiáltási ár: 9210 korona.

Az árverési feltételek a Város számvevői hivatalánál (Városház, I. emelet) a hivatalos órák alatt (d. e. 8—1 óráig) megtekinthetők.

Árverelni szándékozók kötelesek a kikiáltási ár 10%-át az árverés megkezdése előtt bánatpénzül készpénzben, az árverelő bizottságnál letenni. Debreczen, 1909. évi október hó 14-én.

A városi Tanács.

Serravallo

KINA-BORA VASSAL.

A bécsi 1906. évi egészségügyi kiállításon államdíjat és aranyérmét nyert.

Erősítőszer gyöngéledők, vérszegények lábbadozók részére. Étvágygerjesztő, idegerősítő, vérjavító szer. — Kiválóan jóízű. Több, mint 6000 orvosi ellismerő nyilatkozat.

J. Serravallo,
csász. és kir. udvari szállító
TRIEST-BARCOLA.

Kapható a gyógyszertárakban fél lit. ü. 2 kor. 60 fill., 1 lit. ü. 4 kor. 80 fill.

Menyasszonyi kelengyék és ajándéktárgyak nagyraktára

Képteretek minden nagyságban egyszerűtől legújusáig

Egyszerű és portálé ügyes vállalat

Kaszanyitzky Endre
főutczai üzletébe

megérkeztek és nagy választékban a legolcsóbb árak mellett kaphatók:

asztali, függő, salon, ebédlő és hálószobai villany-csillárok és lámpák,

melyek a legmodernebb és legszolidabb kivitelben állanak a n. é. közönség rendelkezésére.

Olosó árak. Kötűnő áru.

Vendégülői és kávéházi felszerelések

A
„Gyöngyvirág Crème“

az arckréme gyöngyel
Szeplő, májfoltok, pattanások s bőrbajok ellen kiváló jó szer. Simává, fehérré s üdévé teszi az arcbőrt! Sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz. A nappalra való krème nem zsiroz, míg az éjjelre való zsiroz. Egy tégely ára egy korona. Kapható:

Mihalovits Jenő
„Kigyó“ című gyógyszerárában.
DEBRECEN.

SZABADALMAK
védjegy- és mintavédelem, az összes kultur-államokban

GUSZTÁV BÉLA okl. mérnök, szabadalmi ügyvivő
Budapest, VII., Erzsébet-körut 13.
Telefon 172—74.

Legbiztosabb szépitőszer a

FÁY-féle ARC-CRÉM.

Kitüntetve a Bécsi, Párisi és Londoni kiállításon aranyéremmel és oklevéllel.
Hatása csodás!

Szépit, fiatalít! Legkitűnőbb szer szeplő, májfoltok, pattanások és az arc bőr tisztátalanságai ellen.

Egy tégely ára egy korona.
Hozzávaló „Fáy-szappan“ szintén egy korona
Kapható a készítő

GROSZ NAGY FERENCZ gyógyszerész
Debreczen, Kossuth-utca 8.,
a színház mellett. * Telefon sz. 469.
„ARANYEGYSZARVU“ gyógyszerár.

Kovács Gyula

vaskereskedő

DEBRECZEN, a „Bika“-szálloda mellett.

1909. évi hitelesítésű mérlegek és súlyok. Takaréktűzhelyek, vaskályhák, főzőedények, husvágógépek. Amerikai mosógépek

Eperjesi cserépkályhák raktára.

Biehn Asphalt fedőlemezei
Vaskályhák
Takarék tűzhelyek
Francia konyhák

Sesztina Lajos
vasraktárában
Debreczen, Piac-u. 23.

APRÓ HIRDETÉSEK.

10 szög 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér, a legkisebb hirdetés 40 fillér.

Levélbeli tudakozásokra pontosan válaszolunk, kérjük azonban a szükséges postabélyeget. Apróhirdetéseket postautalvánnyal is lehet föladni, a szelvényen a szöveg könnyen elfér. Apróhirdetéseket a kiadóhivatalt felvesz d. e. 8-1-ig és d. u. 2-8-ig gróf Dégenfeldtér 2. sz. I. emelet, a folyosón az első ajtó.

Minden ok

amellett szól, hogy vegye igénybe a „Debreczen” apróhirdetéseit, mert

- Ha állást keres — ott talál.
- Ha lakást keres — ott talál.
- Ha alkalmazást keres — ott talál.
- Ha társat keres — ott talál.
- Ha oktatást keres — ott talál.
- Ha butort keres — ott talál.
- Ha hangszert keres — ott talál.

Szóval bármire is szüksége van, ott megtalálhatja, ha pedig eladni akar valamit, ott eladhatja.

Levelezés.

Levele van a kiadóban és a hivatalos órák alatt átvehetik: „D.V.”, „Szinházaháti”, „Pipacs”, „K. Z.” „Fehérszegfü” jeligére.

Nagyobb összeggel támogatnám azt a csinos, szép termetű hölgyet, ki fényképes ajánlatát „Athléta” jeligére a kiadóhivatalban leadja.

Melyik fiatal vagy nős ember lenne hajlandó, egy középkorú nővel, megismerkedni és tíz koronával kíségeteni, az írjon Fehér székfü jeligére, a kiadóba.

Ajánlat.

Pörkölt kávé különlegességek villanyüzemű kávé pörkölte a kirakatban, Félegyházi Jánosnál Piac- és Miklós-utca sarok.

Két raktár november 1-re kiadó. Csapó-utca 50. sz.

35-40. mm.-ig elsőrendű széna eladó 70 forintért, Németi Lászlónál Csapó-utca 18. szám alatti mézszárszékben. Értekezhetni a délelőtti órákban.

Uraktól levetett ócska ruhákat igen tisztességes árban vesz Rösenberg Béni Debreczen Bádogos-u. 1. 15

Házvezetőnőnek ajánlkozok intelligens, fiatal özvegy nő; elősméit jó gazdasszony. Cim a kiadóban.

Gyöngyvirág Crème kapható Mihalovits Jenő gyógyszerárában.

MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMVASUTAK.

IGAZGATÓSÁG.

HIRDETMÉNY.

Ezennel közhírré tesszük, hogy a kereskedelemügyi magyar királyi Minister úr Ó Nagyméltósága üzletvezetőségünk területén fekvő Pogyá-Gellér állomás nevét

„Bogya-Felső-Gellér“-re,

Alsószob állomás nevét pedig:

„Szob-Megálló“-ra

változtatta át.

Ezen névváltoztatás folyó év október hó 1-től érvényes.

Budapest, 1909 október hó 19-én.

Az üzletvezetőség.

Nyomatott Debreczen sz. kir. város könyvnyomda-vállalatánál.

Uri házhoz nevelőnek ajánlkozok collegiumban érettségizett, francziául is tanító 1. éves joghallgató. Ajánlatokat „Nevelő” címre kérek a kiadóba.

Eladó ház Hajdúsámsonban. A község legélénkebb helyén, szép nagy üzlethelyiséggel, 2 nagy kirakablakkal, redőnyzárakkal, 3 kisebb szoba és egy nagy terem, a piactér mellett, üzlethelyiségnek igen alkalmas, eladó. Felvilágosítás a hajdúsámsoni Olvasóegylet elnökségénél nyerhető.

Műhelynek világos pincze kiadó. Értekezhetni István-gözmalmi portásnál. Ócska deszka kerestetik.

Kereslet.

Comptoirista, magyar-német levelezésben jártas, szerény feltételek mellett állást keres. Bővebbet a Vasuti Takaréknál.

A placz-utcán vagy környékén hivatali helyiségnek alkalmas 2 szobát, előszobát keresek, fatartóval. Egyik szoba utcai legyen. Cim a kiadóban.

Izraelita családnál egy fiatal ellátás keres. Cim a kiadóban.

Teljes üzleti bolt berendezést és portálót keres Csillag Arthur Hegedüs és Sándor czégnél, Kossuth-utca 11.

Jó írással és jó beszélőképességgel bíró intelligens urak 3-10 korona napi díjazás mellett felvétetnek. — Ajánlatok „Állandó” jelige alatt e lap kiadóhivatalába küldendők.

Eladás.

Kiadó 4 szobás, kényelmes lakás Sétakertben. Cim a kiadóban.

Eladó új kibocsátású Forgalmi-Bank részvények. Cim a kiadóban.

Egy latin-magyar-francia szótár 1782-ik évi, eladó. Cim a kiadóban.

Egy jókarban levő írópép eladó. Bővebbet Radó Piac-utca 30.

50 hektoliter érmelléki must eladó. Cim a kiadóban.

Bihar-Diószegi bor, hordószámra eladó Csapó-utca 27. sz.

Simonffy-utca 13. számú ház eladó. Bővebb felvilágosítással szolgál Csillag Miksa József kir. herceg-utca 53.

Billiárd-asztal, ebédlő-kredenc eladó, asztalosmunkákat elvállalok. Eötvös-utca 112. Nagy.

Női ruhaszövetek

Az őszi- és téli időnyre, valamint flanelek, barohetek fekete és színes selymek, bársonyok, gyönyörű ruhádszek

Francia P. D. jegyű fűzők

Arcfátyol, divatövek, gyöngy- és bőr díszításkák,

Menyasszonyi selymek,

koszorúk és fátyolok

◀ legolcsóbb szabott árban! ▶

Szabó Lajos Fiai

divat- vászon- és szőnyeg-raktára

Debreczen, Rózsa-u. I.

Alapított 1842. évben.

MEGLEPŐ SZINTE CSODÁLATOS GYÓGYEREDMÉNYEKA

APTAMÁSI

LITHIUM GYÓGYVIZ-

zel gyomor-ese-hólyagés
belbántalmaknál oala-
mint asthma, bronchiale,
köszvényés hugysavas
diathesis eseteiben.

Debreczenben kapható:
KONTSEK GÉZA
fűszer- és csemege kereskedésében
DEBRECZEN, Kossuth-utca.

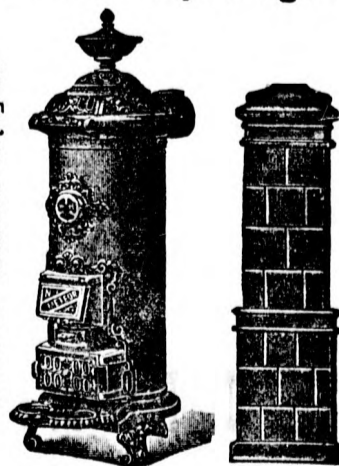
— Akar Ön eredményesen hirdetni?
— Kérje a 412. számú telefont!

Porcellán kályhák

budweisi és honi gyártmányban.

„METEOR” folyton égő kályhák

Felülmulhatlan fűtőképességgel.
Tüzelő üz tüzmentes anyagból.

Legnagyobb tüzelőanyag megrakítás II
Kis helyet foglal el!
Árnap ingyen és bérmentve.

BERAKOTT ÉS VASLEMEZ

TAKARÉK TŰZHELYEK.

TÓTH GYULA DEBRECZEN

vasnagykereskedő.

városházépület, Piacz-u.